

РОЗДІЛ II. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

УДК 341.6

DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5649-2025-3-02>

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

МЕДІАЦІЯ В СФЕРІ НОТАРІАТУ

Воробйов М. Д.*аспірант кафедри цивільного судочинства, арбітражу і міжнародного приватного права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**вул. Григорія Сковороди, 77, Харків, Україна**orcid.org/0009-0004-3228-3348**nikolai010392@gmail.com*

Ключові слова: *медіація,
нотаріат, нотаріальний
процес, альтернативне
вирішення спорів,
посередництво, етичні
принципи, роль нотаріуса.*

Актуальність дослідження зумовлена трансформацією правової системи України та потребою у впровадженні сучасних інструментів позасудового врегулювання спорів, серед яких особливе місце посідає медіація у сфері нотаріальної діяльності. Метою дослідження є комплексний аналіз принципів і етапів медіації, уточнення ролі нотаріуса як медіатора та визначення переваг і обмежень її застосування в українській практиці. У дослідженні використано методи аналізу та синтезу, порівняльно-правовий, формально-юридичний, системний та узагальнення наукових підходів, що дозволило поєднати теоретичний і практичний аспекти проблематики. У результаті дослідження з'ясовано, що медіація в нотаріальній сфері має значний потенціал як для зниження навантаження на судову систему, так і для формування нової правової культури, заснованої на добровільності, конфіденційності та нейтральності процедури. Узагальнено основні принципи медіації та побудовано послідовність її етапів, що забезпечує прозорість і результативність процесу. Окремо акцентовано увагу на професійних навичках і компетенціях нотаріуса-медіатора, зокрема комунікативних, аналітичних, організаційних, емоційних та правових, які визначають успішність застосування медіаційних процедур. Проведений SWOT-аналіз дозволив виявити сильні та слабкі сторони медіації у нотаріальній практиці, окреслити можливості її подальшого розвитку та загрози, що потребують врахування в законодавчому та практичному вимірі. Особлива увага приділена ролі нотаріуса як медіатора, його етичним засадам і перспективам застосування медіації у спадкових, сімейних та договірних спорах. Практична цінність дослідження полягає у визначенні стратегічних перспектив розвитку інституту медіації в Україні та доведенні доцільності його інтеграції у сферу нотаріальної діяльності. Запропоновані підходи створюють широкі можливості для практичного застосування медіації у спадкових, сімейних, майнових та договірних спорах, що сприятиме не лише зменшенню судових навантажень, а й забезпеченню більш оперативного, конфіденційного та гнучкого врегулювання конфліктів, підвищуючи водночас рівень довіри громадян до правової системи.

MEDIATION IN THE NOTARIAL SPHERE

Vorobiov M. D.

Postgraduate Student at the Department of Civil Procedure,

Arbitration and Private International Law

Yaroslav Mudryi National Law University

Hryhorii Skovoroda str., 77, Kharkiv, Ukraine

orcid.org/0009-0004-3228-3348

nikolai010392@gmail.com

Key words: *mediation, notariat, notarial process, alternative dispute resolution, conciliation, ethical principles, role of the notary.*

The relevance of the study stems from the transformation of Ukraine's legal system and the growing need for modern tools of alternative dispute resolution, with mediation in the notarial sphere taking a special place. The study aims to analyze the principles and stages of mediation, clarify the role of the notary as a mediator, and outline the main advantages and limitations of its use in Ukrainian practice. The research employs methods of analysis and synthesis, comparative-legal, formal-legal, systemic, and generalization of scientific approaches, which made it possible to combine theoretical and practical dimensions of the issue. The results reveal that mediation in the notarial field has considerable potential both for reducing the workload of the judicial system and for fostering a new legal culture based on voluntariness, confidentiality, and neutrality of the procedure. The main principles of mediation are generalized and the sequence of its stages is outlined, ensuring the transparency and effectiveness of the process. Particular attention is given to the professional skills and competencies of the notary-mediator, including communication, analytical, organizational, emotional, and legal abilities, which determine the success of applying mediation procedures. The conducted SWOT analysis made it possible to identify the strengths and weaknesses of mediation in notarial practice, outline the opportunities for its further development, and highlight the threats that need to be considered in both legislative and practical dimensions. Particular attention is paid to the role of the notary as a mediator, their ethical foundations, and the prospects of applying mediation in inheritance, family, and contractual disputes. The practical value of the study lies in defining the strategic prospects for the development of the mediation institution in Ukraine and substantiating the feasibility of its integration into notarial practice. The proposed approaches open up opportunities for applying mediation in inheritance, family, property, and contractual disputes, helping to reduce court workload while ensuring more efficient, confidential, and flexible conflict resolution, thus enhancing public trust in the legal system.

Вступ. В умовах трансформації правової системи України та євроінтеграційних прагнень особливої ваги набуває розвиток альтернативних способів врегулювання спорів. Медіація, як один із ключових інструментів позасудового врегулювання конфліктів, поступово посідає важливе місце в українському правовому просторі [1, с. 2]. Її інтеграція у нотаріальну практику відкриває нові можливості для досудового вирішення спорів, знижує навантаження на судову систему та сприяє підвищенню довіри громадян до правових інститутів [1, с. 3]. Прийняття Закону України «Про медіацію» стало фундаментальною передумовою для формування нормативних засад цього

інституту, а визначення ролі нотаріуса як потенційного медіатора окреслило новий напрямок розвитку його професійної діяльності. У поєднанні з потребою у швидкому, економному та конфіденційному вирішенні спорів це зумовлює актуальність дослідження медіації у сфері нотаріату [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Разом із тим, актуальність теми підтверджується широким колом наукових розвідок, що охоплюють як міжнародний, так і національний контекст розвитку медіації. Д. Тан (D. Tan) дослідив значення Сінгапурської конвенції для забезпечення виконаності медіаційних угод [3, с. 467], тоді як П. Муньєра Гомес (P. Munuera Gómez) та спі-

автори, аналізуючи досвід Іспанії та Чилі, акцентували на потребі уніфікації етичних стандартів [4, с. 163]. Подібний міжнародний вимір відображений у працях Г. Мейданіса (H. Meidanis), який наголосив на проблемах транскордонного виконання угод у ЄС [5, с. 275], та К. ван Рі (C. van Rhee), що проаналізував практику обов'язкових спроб медіації як засіб розвантаження судів [6, с. 7]. Питання легітимності угод у рамках Сінгапурської конвенції висвітлив Б. Келер (B. Köhler), зосередившись на аспекті неналежної поведінки медіатора [7, с. 42]. Національний контекст відображений у працях М. Мироненко, який підкреслив потенціал медіації у спадкових і сімейних спорах [8, с. 58], М. Долинської, яка визначила її як нову функцію українського нотаріального процесу [9, с. 129], та К. Белінської, що окреслила перспективи інтеграції медіаційних процедур у нотаріальну діяльність [10, с. 93]. У підсумку сучасний науковий дискурс свідчить про визнання медіації важливим інструментом модернізації нотаріальної практики та розвитку правової культури. Попри значний науковий інтерес та проведені дослідження, низка питань у сфері медіації залишається відкритою. Це стосується, зокрема, інтеграції медіаційних процедур у нотаріальну діяльність, вироблення чітких етичних стандартів та оцінки практичної ефективності цього інституту в умовах сучасних викликів. Саме тому актуальним є комплексний аналіз особливостей застосування медіації у сфері нотаріату та визначення її потенціалу для розвитку української правової системи.

Метою статті є дослідження принципів та етапів медіації, визначення ролі нотаріуса як медіатора, а також оцінка переваг, обмежень і перспектив розвитку цього інституту в Україні.

Виклад основного матеріалу. Медіація як альтернативний метод вирішення конфліктів набуває дедалі більшого значення у правовій сфері, зокрема в нотаріальній практиці. У цьому контексті вона постає як процес, у межах якого нотаріус може виступати нейтральним посередником, допомагаючи сторонам досягти взаємовигідного рішення. Завдяки професійним знанням і досвіду у вирішенні юридичних питань нотаріус здатний сприяти виробленню компромісу, що задовольняє інтереси всіх учасників конфлікту [2].

Розвиток медіації в Україні тривалий час відбувався без належного законодавчого регулювання, що стримувало її практичне застосування як у загально-правовій сфері, так і в нотаріальній діяльності. Перші кроки були здійснені ще у 2016 році із прийняттям Верховною Радою за основу законопроекту «Про медіацію» [11], який визначав принципи процедури, статус медіатора та порядок її проведення. Проте через складність

та багатовекторність регулювання його ухвалення затягнулося. Лише з прийняттям Закону України «Про медіацію» від 16.11.2021 р., що набрав чинності 15.12.2021 р., було закладено нормативне підґрунтя для розвитку цього інституту. Закон не лише закріпив принципи добровільності, конфіденційності та нейтральності, а й визначив вимоги до підготовки медіаторів, окреслив порядок застосування медіації у судових та арбітражних провадженнях, створивши підґрунтя для її інтеграції у нотаріальну практику.

У сфері нотаріату медіація набуває особливої значущості, оскільки дозволяє врегульовувати широкий спектр спорів – спадкових, сімейних, договірних та майнових. Нотаріуси, які традиційно виконують функції посвідчення безспірних правочинів відповідно до Закону України «Про нотаріат» [12] та Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України [13], мають унікальну можливість поєднувати правову експертизу з процедурою посередництва. Важливо враховувати й міжнародний вимір. Європейський Союз ще у 2008 році ухвалив Директиву 2008/52/ЄС «Про деякі аспекти медіації у цивільних і комерційних справах» [14], що заклала основи застосування медіації у транскордонних спорах. Також орієнтиром є Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи Rec(2002)10 [15] та Сінгапурська конвенція про медіацію 2018 року [16]. Гармонізація українського законодавства з європейськими вимогами передбачає не лише формальне врахування цих актів, а й адаптацію національних процедур до загальноприйнятих міжнародних стандартів. Для ефективної інтеграції медіації у нотаріат необхідне поєднання положень Закону України «Про медіацію» [11], Закону «Про нотаріат» [12], процесуальних кодексів та міжнародних актів, що забезпечить якісне врегулювання спорів, зміцнить правову визначеність і сприятиме зростанню довіри до української правової системи.

Прийняття спеціального закону дозволило не лише закріпити правові засади медіації, а й визначити фундаментальні принципи, на яких вона ґрунтується – табл. 1.

Саме вони формують довіру між сторонами, гарантують справедливість процесу та забезпечують реальну можливість досягнення балансу інтересів. Для нотаріальної практики ці принципи мають особливе значення, адже створюють умови для нейтрального та ефективного врегулювання спорів у досудовому порядку. Таким чином, принципи виступають не лише формальними правилами, а й практичними гарантіями того, що медіація у нотаріальній сфері сприятиме формуванню справедливих і стійких домовленостей, прийнятих для всіх сторін.

Таблиця 1

Принципи медіації в нотаріальній практиці

Принцип	Зміст та практичне значення
Добровільність	Сторони самостійно вирішують, чи брати участь у медіації, та можуть припинити її у будь-який момент без негативних наслідків.
Конфіденційність	Уся інформація, отримана під час медіації, не підлягає розголошенню та не може бути використана проти учасників у суді чи інших інстанціях.
Нейтральність медіатора	Нотаріус не займає сторону в конфлікті, а сприяє пошуку рішень, що враховують інтереси всіх учасників.
Рівноправність сторін	Кожна зі сторін має рівні можливості висловити свою позицію та впливати на процес переговорів.
Автономність рішення	Остаточне рішення формується виключно учасниками конфлікту, а роль нотаріуса полягає у фасилітації діалогу.

Джерело: розроблено автором на підставі [2; 9; 17].

Дотримання принципів медіації має ключове значення не лише для створення атмосфери довіри між сторонами, а й для належної реалізації кожного етапу процедури. У нотаріальній практиці важливо, щоб процес врегулювання спорів був організований послідовно та прозоро. Це дозволяє уникнути непорозумінь, гарантує дотримання законодавчих вимог і формує впевненість сторін у стабільності досягнутих домовленостей. Саме чітке дотримання етапів – табл. 2, надає медіації в нотаріаті особливого значення як інструменту превентивного врегулювання конфліктів.

Етапність процедури показує, що медіація у сфері нотаріату не є хаотичним процесом, а навпаки – має чіткий і логічний алгоритм. Вона поєднує гнучкість переговорів із юридичною визначеністю нотаріальних дій, що робить досягнуті рішення більш стійкими та дієвими. Саме завдяки такій структурі медіація здатна стати реальним інструментом зменшення навантаження на судову систему та водночас забезпечити сторонам швидке, економне і збалансоване вирішення конфлікту.

Ключова роль у процесі медіації належить медіатору, який виступає центральною фігурою врегу-

лювання спору. У сфері нотаріальної практики таку функцію може виконувати нотаріус, що зумовлено його професійною підготовкою, глибоким знанням права та високим рівнем довіри з боку громадян. Особливість нотаріуса як медіатора полягає у поєднанні двох аспектів: з одного боку, він зберігає нейтральність та не стає на бік жодної із сторін, а з іншого – його професійна компетенція дозволяє кваліфіковано оцінювати правові наслідки запропонованих домовленостей [17].

Функції нотаріуса-медіатора охоплюють організацію процесу переговорів, сприяння сторонам у виявленні їхніх справжніх інтересів, допомогу у формуванні варіантів рішень та забезпечення належного оформлення досягнутих домовленостей. При цьому важливо підкреслити, що медіатор не нав'язує готового рішення, а лише створює умови для діалогу і взаєморозуміння. Нотаріус у ролі медіатора виконує ще одну важливу функцію – забезпечує юридичну чистоту угоди, адже завдяки своїм знанням він може застерегти сторони від рішень, що суперечать законодавству або можуть мати негативні правові наслідки у майбутньому [2; 17].

Таблиця 2

Основні етапи медіації в нотаріальній практиці

Етап	Зміст та особливості
1. Ініціювання	Звернення сторін до нотаріуса з пропозицією вирішити спір шляхом медіації. На цьому етапі визначається предмет конфлікту, межі спору та наміри сторін щодо його вирішення.
2. Підготовка	Узгодження правил процедури, встановлення ролі нотаріуса як медіатора, підписання угоди про проведення медіації. На цьому етапі важливо досягти домовленості про формат і строки проведення переговорів.
3. Проведення сесій	Організація переговорів за участю нотаріуса, який допомагає сторонам визначити свої справжні інтереси та спрямовує діалог у конструктивне русло. Сторони формують можливі варіанти компромісу.
4. Досягнення домовленості	Погодження сторонами остаточного рішення, його документальне оформлення та, у разі необхідності, нотаріальне посвідчення угоди, що надає їй юридичної сили.
5. Виконання домовленості	Реалізація сторонами взятих на себе зобов'язань. У випадку нотаріального посвідчення домовленість може бути використана як виконавчий документ, що гарантує її практичну реалізацію.

Джерело: розроблено автором на підставі [8; 10; 17].

Важливим елементом діяльності медіатора є дотримання етичних засад. Нотаріус зобов'язаний залишатися неупередженим, уникати конфлікту інтересів, забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої під час медіації, та діяти виключно в межах домовленостей сторін. Етична складова в цьому контексті має не менш важливе значення, ніж правова, оскільки саме вона формує довіру учасників до процесу. Високі стандарти професійної поведінки, притаманні нотаріальній діяльності, органічно поєднуються з вимогами до медіатора, створюючи оптимальні умови для ефективного виконання ним своєї ролі.

Ефективність медіатора визначається не лише знанням права й дотриманням етичних стандартів, а й набором професійних компетенцій і навичок. Для нотаріуса, який виконує функцію медіатора, особливо важливими є як технічні правові знання, так і «м'які» навички комунікації та управління – табл. 3.

Таким чином, навіть за наявності чітко визначених принципів і процедур, ефективність медіації у нотаріальній сфері безпосередньо залежить від практичних навичок та професійних компетенцій медіатора. Саме вміння застосовувати їх у конкретних ситуаціях забезпечує результативність процесу, перетворюючи його з формальної процедури на дієвий інструмент врегулювання конфліктів. Нотаріус у статусі медіатора постає не лише як технічний організатор переговорів, а й як гарант правової визначеності, етичної бездоганності та збалансованості рішень. Поєднання знань, досвіду та професійної культури надає медіації у сфері нотаріату особливого значення і дозволяє розглядати її як важливий чинник зміцнення правової культури та підвищення довіри до правової системи в цілому.

Важливим аспектом дослідження медіації у сфері нотаріату є оцінка її сильних та слабких сторін. Переваги цього інституту очевидні: швидкість вирішення спорів у порівнянні із судовим процесом, зниження фінансових витрат сторін, збереження конфіденційності, можливість врахування інтересів усіх учасників та зміцнення довіри до правової системи. Водночас існують і певні недоліки, серед яких – відсутність примусової сили досягнутих домовленостей (за винятком випадків нотаріального посвідчення), недостатній рівень обізнаності громадян про медіацію, а також ризик зловживань з боку сторін, які можуть використовувати процедуру для затягування процесу. Для глибшого аналізу доцільно застосувати SWOT-методику – табл. 4, яка дозволяє комплексно оцінити потенціал медіації в нотаріальній практиці.

Таким чином, SWOT-аналіз показує, що потенціал медіації в нотаріальній сфері значно перевищує її недоліки, а головним викликом залишається формування належної правової культури та практичних навичок у нотаріусів. Авторське бачення полягає в тому, що саме поєднання високої юридичної компетентності нотаріусів із принципами медіації може стати ключем до створення ефективного інституту досудового врегулювання спорів в Україні.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що медіація у сфері нотаріату є перспективним інструментом досудового врегулювання спорів, який органічно поєднує правові знання нотаріуса та принципи альтернативного вирішення конфліктів. Прийняття Закону України «Про медіацію» стало ключовим етапом у становленні цього інституту, закріпивши його правовий статус та створивши умови для інтеграції у практику нотаріальної діяльності.

Таблиця 3

Ключові навички нотаріуса-медіатора та приклади їх застосування

Група навичок	Зміст	Приклади застосування
Комунікативні	активне слухання, відкриті запитання, нейтральні формулювання	допомога сторонам точніше сформулювати свої потреби; перефразування позицій, щоб уникнути непорозумінь
Аналітичні	виокремлення інтересів за позиціями, виявлення прихованих мотивів, оцінка правових ризиків	визначення реальної причини спору у спадковій справі; пояснення сторонам правових наслідків обраного рішення
Організаційні	управління процесом, контроль послідовності й часу	планування кількох коротких сесій замість однієї довгої; встановлення правил ведення діалогу
Емоційний інтелект	зниження напруження, робота з емоціями, створення довіри	врегулювання конфлікту між членами родини у спадковій справі; нейтралізація агресивного тону однієї зі сторін
Правові компетенції	знання законодавства, забезпечення юридичної коректності угоди	роз'яснення сторонам вимог Цивільного кодексу; складання нотаріально посвідченої угоди, що матиме виконавчу силу

Джерело: авторська розробка.

SWOT-аналіз медіації у сфері нотаріату

Сильні сторони	Слабкі сторони
– швидкість та економність процедури; – конфіденційність та збереження ділової репутації сторін; – високий рівень довіри до нотаріуса; – юридична чистота досягнутих домовленостей	– обмежене застосування на практиці; – недостатня поінформованість населення та бізнесу; – відсутність досвіду у значної частини нотаріусів як медіаторів; – ризик формального підходу без реальної медіаційної практики
Можливості	Загрози
– розширення сфери застосування у спадкових, сімейних та майнових спорах; – зменшення навантаження на судову систему; – гармонізація з європейськими стандартами; – формування сучасної правової культури	– недостатня нормативна деталізація окремих процедур; – опір традиційної правничої спільноти; – ризик втрати нейтральності медіатора; – можливість зловживання сторонами довірою до процедури

Джерело: авторська розробка.

Аналіз основних принципів та етапів процедури показав, що саме їх дотримання забезпечує прозорість процесу, рівність сторін і стійкість досягнутих домовленостей. Важлива роль у цьому належить нотаріусу як медіатору, який поєднує функції організатора переговорів і гаранта юридичної чистоти досягнутого рішення. Етичні стандарти та професійна культура нотаріуса створюють додаткові гарантії довіри до процедури.

SWOT-аналіз засвідчив, що сильні сторони та можливості медіації значно переважають її слабкі сторони та потенційні ризики. Серед головних переваг варто виокремити швидкість, економність, конфіденційність і підвищення довіри до

правової системи. Водночас основними викликами залишаються недостатня обізнаність населення, потреба у практичній підготовці нотаріусів та необхідність подальшої деталізації процедурних аспектів.

Отже, медіація в нотаріальній сфері має потенціал стати ефективним механізмом зміцнення правової культури та гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами. Її розвиток сприятиме розвантаженню судової системи, підвищенню якості надання нотаріальних послуг та формуванню нових підходів до врегулювання правових конфліктів у сучасному суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарєва М. Медіативний аспект у нотаріальній діяльності з оформлення спадкових прав. *Цивільне право і процес*. 2019. Вип. 1. С. 4–7. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/1/2.pdf> (дата звернення 01.09.2025).
2. Медіація – новий тренд у нотаріаті України. *Науковий журнал НПУ*. 2021. URL: <https://journal.npu.ua/2021/mediation-notary> (дата звернення 01.09.2025).
3. Tan D. The Singapore convention on mediation to reinforce the status of international mediated settlement agreement: Breakthrough or redundancy? *Conflict Resolution Quarterly*. 2023. Vol. 40, No. 4. P. 467–482. DOI: <https://doi.org/10.1002/crq.21377> (дата звернення 01.09.2025).
4. Munuera Gómez P., Valdebenito Larenas C., Alemán Bracho C., Molina Cano J. Neutrality in Spain and Chile from the perspective of mediators: A literature review. *Conflict Resolution Quarterly*. 2023. Vol. 41, No. 2. P. 163–177. DOI: <https://doi.org/10.1002/crq.21398> (дата звернення 01.09.2025).
5. Meidanis H. P. Enforcement of mediation settlement agreements in the EU and the need for reform. *Journal of Private International Law*. 2020. Vol. 16, No. 2. P. 275–299. DOI: <https://doi.org/10.1080/17441048.2020.1796226> (дата звернення 01.09.2025).
6. van Rhee C. H. Mandatory Mediation before Litigation in Civil and Commercial Matters: A European Perspective. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. Vol. 4, No. 12. P. 7–24. DOI: <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-4.4-a000082> (дата звернення 01.09.2025).
7. Köhler B. Blaming the middleman? Refusal of relief for mediator misconduct under the Singapore Convention. *Journal of Private International Law*. 2023. Vol. 19, No. 1. P. 42–66. DOI: <https://doi.org/10.1080/17441048.2023.2189779> (дата звернення 01.09.2025).
8. Мироненко М. О. Предмет медіації у нотаріальній діяльності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2024. Вип. 1 (54). С. 58–61. DOI: <https://doi.org/10.32782/ryuv.v1.2024.11> (дата звернення 01.09.2025).

9. Долинська М. С. Медіація як одна із функцій українського нотаріального процесу. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 2. С. 129–134. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.13> (дата звернення 01.09.2025).
10. Белінська К. Перспективи розвитку нотаріату в Україні шляхом надання нотаріусам функцій медіатора. *Юридичний радник*. 2017. № 3 (93). С. 93–95. URL: <http://yurradnik.com.ua/wp-content/uploads/2017/08/Byelinska.pdf> (дата звернення 01.09.2025).
11. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (дата звернення 01.09.2025).
12. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення 01.09.2025).
13. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> (дата звернення 01.09.2025).
14. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради від 21.05.2008 про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/288211__288276 (дата звернення 01.09.2025).
15. Рекомендація Рес (2002) 10 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf (дата звернення 01.09.2025).
16. Потьомкіна Ю. Сінгапурська конвенція: 7 місяців потому. *Юридична газета online*. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/singapurska-konvenciya-7-misyaciv-potomu.html> (дата звернення 01.09.2025).
17. Коротюк О. В. Особливості правового статусу нотаріуса як медіатора. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2022. Вип. 2 (9). С. 67–77. DOI: 10.33244/2617-4154.2(9).2022.67-77 (дата звернення 01.09.2025).

REFERENCES

1. Bondarieva, M. (2019). Mediatyvnyi aspekt u notarialnii diialnosti z oformlennia spadkovykh prav [Mediative aspect in notarial activity related to inheritance rights]. *Tsyvilne pravo i protses – Civil Law and Process*, 1, 4–7. Retrieved from <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/1/2.pdf> [in Ukrainian].
2. Mediatsiia – novyi trend u notariati Ukrainy [Mediation – a new trend in Ukrainian notarial practice]. (2021). *Naukovyi zhurnal NPU [Scientific Journal of NPU]*. Retrieved from <https://journal.npu.ua/2021/mediation-notary> [in Ukrainian].
3. Tan, D. (2023). The Singapore convention on mediation to reinforce the status of international mediated settlement agreement: Breakthrough or redundancy? *Conflict Resolution Quarterly*, 40(4), 467–482. <https://doi.org/10.1002/crq.21377> [in English].
4. Munuera Gómez, P., Valdebenito Larenas, C., Alemán Bracho, C., & Molina Cano, J. (2023). Neutrality in Spain and Chile from the perspective of mediators: A literature review. *Conflict Resolution Quarterly*, 41(2), 163–177. <https://doi.org/10.1002/crq.21398> [in English].
5. Meidanis, H. P. (2020). Enforcement of mediation settlement agreements in the EU and the need for reform. *Journal of Private International Law*, 16(2), 275–299. <https://doi.org/10.1080/17441048.2020.1796226> [in English].
6. van Rhee, C. H. (2021). Mandatory mediation before litigation in civil and commercial matters: A European perspective. *Access to Justice in Eastern Europe*, 4(12), 7–24. <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-4.4-a000082> [in English].
7. Köhler, B. (2023). Blaming the middleman? Refusal of relief for mediator misconduct under the Singapore Convention. *Journal of Private International Law*, 19(1), 42–66. <https://doi.org/10.1080/17441048.2023.2189779> [in English].
8. Myronenko, M. O. (2024). Predmet mediatsii u notarialnii diialnosti [The subject of mediation in notarial activity]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Prykarpattia Legal Bulletin*, 1(54), 58–61. <https://doi.org/10.32782/pyuv.v1.2024.11> [in Ukrainian].
9. Dolynska, M. S. (2022). Mediatsiia yak odna iz funktsii ukrainskoho notarialnoho protsesu [Mediation as one of the functions of the Ukrainian notarial process]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo – Analytical and Comparative Jurisprudence*, (2), 129–134. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.13> [in Ukrainian].
10. Bielinska, K. (2017). Perspektyvy rozvytku notariatu v Ukraini shliakhom nadannia notariusam funktsii mediatora [Prospects for the development of the notariat in Ukraine by granting notaries the functions of mediator].

- a mediator]. *Yurydychnyi radnyk – Legal Adviser*, 3(93), 93–95. Retrieved from <http://yurradnik.com.ua/wp-content/uploads/2017/08/Byelinska.pdf> [in Ukrainian].
11. Pro mediatsiiu: Zakon Ukrainy vid 16.11.2021 № 1875-IX [On Mediation: Law of Ukraine of November 16, 2021 No. 1875-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> [in Ukrainian].
 12. Pro notariat: Zakon Ukrainy vid 02.09.1993 № 3425-XII [On Notariat: Law of Ukraine of September 2, 1993 No. 3425-XII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> [in Ukrainian].
 13. Pro zatverdzhennia Poriadku vchynennia notarialnykh dii notariusamy Ukrainy: Nakaz Ministerstva yustytzii Ukrainy vid 22.02.2012 № 296/5 [On approval of the Procedure for performing notarial acts by notaries of Ukraine: Order of the Ministry of Justice of Ukraine of February 22, 2012 No. 296/5]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> [in Ukrainian].
 14. Dyrektyva 2008/52/ES Yevropeiskoho parlamentu i Rady vid 21.05.2008 pro deiaki aspekty poserednytstva (mediatsii) v tsyvilnykh ta komertsiiynykh spravakh [Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on certain aspects of mediation in civil and commercial matters]. Retrieved from https://zakononline.com.ua/documents/show/288211__288276 [in Ukrainian].
 15. Rekomendatsiia Rec (2002) 10 Komitetu Ministriv Rady Yevropy derzhavam-chlenam shchodo mediatsii v tsyvilnykh spravakh [Recommendation Rec (2002) 10 of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member states on mediation in civil matters]. Retrieved from https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf [in Ukrainian].
 16. Potomkina, Yu. Sinhapurska konventsiiia: 7 misiatsiv potomu [Singapore Convention: 7 months later]. *Yurydychna hazeta online – Legal Newspaper Online*. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/singapurska-konvenciya-7-misyaciv-potomu.html> [in Ukrainian].
 17. Korotiuk, O. V. (2022). Osoblyvosti pravovoho statusu notariusia yak mediatora [Peculiarities of the legal status of a notary as a mediator]. *Irpinskyi yurydychnyi chasopys: naukovyi zhurnal – Irpin Law Journal: Scientific Journal*, 2(9), 67–77. [https://doi.org/10.33244/2617-4154.2\(9\).2022.67-77](https://doi.org/10.33244/2617-4154.2(9).2022.67-77) [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.08.2025
 Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 18.09.2025
 Дата публікації: 30.09.2025